

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om bestämmelse rörande viss märkning av importerade handskar och handskämnen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 204, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Lovén* hemställt, att riksdagen måtte besluta att å importerade handskar och handskämnen ordet "Import" skall anbringas å högra handsken under handskens storleksnummer.

Till stöd för motionen har anförts följande:

Importen av finare handskar, s. k. lyxhandskar, har under senare år antagit stora proportioner. År 1900 importerades sålunda 8,314 kg. och år 1924 ända till 31,809 kg. Det är huvudsakligen från s. k. valutasvaga länder, som importen äger rum.

På 1 kg. lyx- eller lättare handskar räknas cirka 36 par handskar. 1924 års import betyder alltså, att 1,145,124 par handskar importerades till Sverige.

Den stora importen av dessa lyxvaror är på god väg att rent av taga död på en förut blomstrande svensk industri. Och härtill kommer, att den importerade varan är av betydligt sämre kvalité än den av svensk tillverkning. Dessutom är det så, att en köpare i regel icke är i stånd att avgöra, om den vara han erhåller är av svensk eller utländsk tillverkning, enär ordet "Import" oftast är åstämplat antingen nere i handskfingret eller också å en särskild banderoll, omslutande visst kvantum importerade varor.

Det torde vara en rimlig begäran, att en köpare av handskar genast kan se, om det är svensk eller utländsk vara han erhåller. Och för den del av svenska folket, som hyllar satsen: *Köp svenska varor!*, är det nödvändigt, att det å utländsk vara klart och tydligt anges, att den är importerad.

Frågan om obligatorisk märkning av utländska varor, som hit införas för försäljning, i och för angivande av deras utländska ursprung har förut varit föremål för övervägande, och hava även i några specialförfattningar bestämmelser härom införts beträffande vissa varuslag. *Historik.*

I patentlagstiftningskommitténs den 20 september 1911 avgivna betänkande med förslag till lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning m. m. blev även frågan om obligatorisk märkning berörd. Kommittén uttalade som sin uppfattning att en dylik obligatorisk föreskrift vore onödigt sträng och nästan omöjlig att efterleva i vissa fall, särskilt i fråga om mycket små föremål. *Patentlagstiftningskommittén 1911 och 1915.*

Samma kommitté berörde jämväl denna fråga i sitt den 5 maj 1915 avgivna betänkande med förslag till lag mot illojal konkurrens m. m. och framhöll därvid, att meddelandet av erforderliga bestämmelser i ämnet torde falla under Konungens ekonomiska lagstiftning.

Vissa specialförfattningar i ämnet. Rörande vissa importerade industriprodukter, skodon, sul- och bindsulläder samt remläder och spelkort ävensom margarin m. m. föreligger redan nu skyldighet att förse varorna med stämpel, som ådagalägger det utländska ursprunget. Detaljerade föreskrifter äro i dylika fall meddelade rörande sättet för märkningens utförande. Såsom exempel härå må nämnas förordningen den 13 oktober 1905 angående kontroll å tillverkningen av margarin och margarinost m. m., kungörelsen den 5 februari 1909 angående införsel av samt handel med vissa slag av utländskt frö, förordningen den 11 april 1919 angående förbud mot förtygning av vissa lädersorter m. m., förordningen den 9 maj 1919 angående förbud mot användning av papp och konstläder i skodon, kungörelsen den 13 juni 1919 angående stämpelavgift för spelkort och förordningen den 30 september 1921 angående kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett.

Skrivelse i ämnet från Sveriges industriförbund 1922. Sveriges industriförbund ingav den 10 mars 1922 en framställning till Kungl. Maj:t, vari hemställdes om åtgärders vidtagande "i syfte dels att vissa efter utredning fastställda varuslag ej må från utrikes ort till riket införas för försäljning, med mindre än att varorna äro försedda med tydlig ursprungsbe-teckning eller särskilt importmärke, anbringat på ett i ögonen fallande sätt enligt särskilt fastställda grunder, dels även att förbud måtte utfärdas mot saluhållande av dylik utländsk vara, å vilken berörda beteckning eller märke icke finnes åsatt". Framställningen överlämnades den 16 mars från handelsdepartementet till justitiedepartementet för att tagas i övervägande vid fortsatt behandling av frågan om lagstiftning mot illojal konkurrens.

Motion i ämnet vid 1922 års riksdag. I en vid 1922 års riksdag inom andra kammaren väckt motion nr 89 hemställde herr Lindqvist i Halmstad, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t an-hålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbeta och för riksdagen framlägga för-slag till sådan ändring i lagen angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbe-teckning, varigenom importörer av färdiga guld-, silver- eller nysilvervaror bleve skyldiga att förse importerad vara med ordet "Import".

Andra lagutskottet, som till förberedande behandling förehade motionen, hän-visade i sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 6, till Sveriges industriförbunds ovanberörda skrivelse samt hemställde, då den av motionären för visst varu-slag väckta frågan i ett vidare sammanhang skulle komma att inom den allra närmaste tiden dragas under Kungl. Maj:ts prövning, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Motioner i ämnet vid 1923 års riksdag. Vid 1923 års riksdag väcktes motioner i ämnet inom båda kamrarna, i första kammaren av herrar Wahl och Lindstrand (motion nr 114) och i andra kam-

maren av herr Lindqvist i Halmstad (motion nr 166). Under framhållande av att patentlagstiftningskommitténs verksamhet enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 november 1922 förklarats skola vila från och med ingången av år 1923 och att det närmast ankommit på nämnda kommitté att verkställa sådan utredning, varom industriförbundet hemställt, yrkade motionärerna, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t efter verkställd utredning snarast möjligt måtte utfärda bestämmelse därom, att de i gällande tulltaxa för inkommande varor under rubrikerna 812, 816—820, 825—833, 839—846, 848—851, 861—862, 928—930 upptagna varuslag ävensom de övriga varuslag, som Kungl. Maj:t kunde finna nödigt medtaga, icke skulle få från utrikes ort till riket införas för försäljning med mindre de voro försedda med tydlig ursprungsbeteckning eller särskilt importmärke, anbragt på ett i ögonen fallande sätt enligt särskilt fastställda grunder.

Den i första kammaren väckta motionen hänvisades till förberedande behandling av dess andra tillfälliga utskott och den i andra kammaren väckta motionen överlämnades till dess fjärde tillfälliga utskott.

Yttrande i ärendet inhämtades från Sveriges industriförbund och från styrelsen för Sveriges hantverksorganisation. Sveriges industriförbund hänvisade till sin redan till Kungl. Maj:t ingivna skrivelse i ärendet och förklarade sig i stort sett dela motionärens uppfattning, att de i motionen angivna varuslagen i första hand borde komma ifråga vid importmärkning, men underströk behovet av en föregående utredning i ämnet. Styrelsen för Sveriges hantverksorganisation tillstyrkte bifall till motionen, men uttalade därjämte önskvärdheten av, att föreskrifterna om ursprungsbeteckning eller importmärke utvidgades att omfatta jämväl andra sådana varuslag, som vore föremål för nämnvärd import och vilka tillverkades inom landet.

I sitt i ärendet avgivna utlåtande, nr 10, uttalade första kammarens andra tillfälliga utskott sin anslutning till såväl motionen som de över densamma avgivna yttrandena däruti, att den ifrågasatta märkningen i vissa fall av importerade varor med säkerhet skulle vara till gagn för såväl den konsumerande allmänheten som de av frågan berörda producerande företagen. Utskottet hänvisade emellertid till, att en motion i enahanda syfte väckts vid 1922 års riksdag, men då avslagits under åberopande av att frågan då inom en nära framtid komme att i ett vidare sammanhang dragas inför Kungl. Maj:ts prövning. Med stöd av vad som i avgivna yttranden anförts, ansåge sig visserligen utskottet kunna utgå ifrån att en märkesbeteckning av nu ifrågasatt slag just för de i motionen angivna varuslagen vore av behovet påkallad, men saknade möjlighet att bedöma, huruvida icke ett lika starkt behov kunde föreligga i fråga om åtskilliga andra varuslag. Den närmare specificeringen av de varuslag, som borde ifrågakomma, syntes utskottet böra åstadkommas genom en allmän utredning av frågan. Utskottet förutsatte även, att en sådan snarast möjligt skulle komma att bli följd av industriförbundets ovan nämnda framställning. Genom en sådan utredning skulle även de ekonomiska och praktiska kon-

sekvenserna av de ifrågasatta åtgärderna komma att belysas. Dessa vore nämligen på frågans dåvarande läge icke möjliga att överblicka. Utskottet hemställde därför, att motionen icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskott hemställde likaledes, under åberopande av samma motiv som första kammarens utskott, att motionen icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Riksdagens kamrar fattade sina beslut i överensstämmelse med utskottens hemställan.

Utredning i ärendet inom handelsdepartementet. Ovannämnda framställning i ärendet från Sveriges industriförbund blev jämte en i samma syfte från handelskammaren i Örebro och Västmanlands län den 30 maj 1922 till Kungl. Maj:t ingiven framställning den 3 december 1923 överlämnad från justitiedepartementet till handelsdepartementet med anhållan, att erforderliga åtgärder måtte vidtagas för åvägabringande av en utredning rörande behovet av den ifrågasatta lagstiftningsåtgärden och sättet för dess genomförande, varvid, under beaktande av vad vid frågans behandling i riksdagen förekommit, särskild uppmärksamhet borde ägnas spörsmålet om de olika slag av varor, vilka skulle kunna inbegripas under en eventuell lagstiftning i ämnet.

Den av justitiedepartementet begärda utredningen upptogs inom handelsdepartementet i början av år 1924 och torde nu vara i det närmaste slutförd. Under utredningen har ett stort antal representanter för näringslivet — jämväl för handskfabrikationen — blivit i tillfälle att yttra sig genom att besvara utsända frågeformulär. Utskottet har varit i tillfälle att taga del av de inkomna svaren. En granskning av desamma visar, att inom industri- och handelskretsar olika åsikter råda rörande såväl behovet som lämpligheten av lagstiftning i ämnet.

Utskottet. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår är utredningen rörande frågan om införande av obligatorisk märkning av utländska varor, som hit införas för försäljning, inom kort slutförd och torde på grund härav kunna förutsättas, att Kungl. Maj:t inom den närmaste tiden kommer att fatta beslut i ärendet. Vid sådant förhållande anser utskottet icke lämpligt att nu taga ståndpunkt rörande märkning av ett särskilt varuslag.

Utskottet tillåter sig fördenskuil hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1926.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Sydow**, *von Koch**, greve
*Spens, von Stockenström, Thorberg**, *Petrén** och *Luterkort*;

från andra kammaren: herrar *Öberg, Hage, Johansson* i Kälkebo, *Ros,*
Johansson i Sollefteå, *Andersson* i Rasjön* och *Hedvall*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.